

PENDEDAHAN JATI DIRI DAN BUDAYA JEPUN DALAM PROGRAM MOTIVASI KEPADA PELAJAR - PELAJAR PRA-UNIVERSITI

(Exposure of Japanese Identity and Culture in Motivation Program to Pre-University Students)

Zainol Abidin Kasim
Ambang Asuhan Jepun
Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya
zainol@um.edu.my

ABSTRAK

Artikel ini melihat dalam kebolehsuaian rujukan kepada amalan jati diri dan budaya Jepun dalam meningkatkan lagi motivasi pelajar-pelajar pra-universiti khususnya dalam menghadapi cabaran pembelajaran dan peperiksaan. Program yang dijalankan adalah mendapat kerjasama pihak UMCares, Universiti Malaya menerusi geran komuniti UMCares (Pusat Komuniti dan Kelestarian Universiti Malaya) 2017 yang diperolehi oleh kumpulan penyelidik di Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya (PASUM). Program motivasi yang telah dijalankan menjadi pemangkin kecemerlangan pelajar. Pelajar-pelajar pra-universiti yang terlibat dalam program motivasi yang telah dijalankan adalah dari tiga program utama. Program pertama melibatkan seramai 217 pelajar Tingkatan Enam Kolej Tingkatan Enam Desa Mahkota, Kuala Lumpur (KTEDM) mengikuti Program Konsultansi dan Motivasi 'Gambare'. Program kedua dijalankan di Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya (PASUM) melibatkan pelajar-pelajar dari Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ) dengan Pelajar-pelajar Rancangan Persediaan Khas ke Jepun (RPKJ) tahun dua dan Pelajar-pelajar Kumpulan Asasi Hayat PASUM iaitu Program Pertukaran Pendidikan dan Budaya - Kouryukai. Manakala program ketiga pula ialah program yang melibatkan seramai 180 orang pelajar Tingkatan Enam Kolej Tingkatan Enam Petaling Jaya (KTEPJ) iaitu Program Pemantapan Pembelajaran 'Isshoni Gambarou - Rika dan Bunka'. Pelajar boleh dirangsang menyertai program motivasi menerusi penjelasan motif dan insentif. Insentif adalah galakan yang mendesak individu berusaha untuk mendapatkan ganjaran seperti markah, hadiah, sijil dan sebagainya. Manakala motif pula menurut Pokey dan P. Blumenfeld (1990) terdiri daripada keperluan dan dorongan. Motif boleh berpunca daripada dorongan diri, pengaruh luar atau minat yang diperolehi daripada kuasa yang mempengaruhi pemikiran, emosi dan tingkah laku. Dengan menyertai program motivasi, pelajar bukan sahaja dapat mencapai kecemerlangan dalam akademik tetapi juga kecemerlangan dalam membina modal insan. Oleh sebab itu, terdapat pelbagai perkara yang menyebabkan program motivasi yang telah dijalankan itu dapat membantu kecemerlangan pelajar. Pendedahan itu membolehkan para pelajar bersiap sedia untuk menghadapi sebarang cabaran pembelajaran yang pastinya akan dihadapi oleh setiap orang. Fasilitator dalam program pertama merupakan mereka yang berlatarbelakang pendidikan di Jepun dan mempunyai kepakaran dalam bidang pendidikan, bahasa dan budaya Jepun. Manakala dalam program kedua, pelajar-pelajar dari KSSHSJ menggunakan kemahiran bahasa Inggeris telah membentangkan beberapa aspek sains dan budaya Jepun yang boleh menjadi inspirasi dan tambah nilai kepada kekuatan jati diri pelajar terlibat menghadapi cabaran dalam pembelajaran. Program ketiga pula menfokuskan kepada motivasi berkaitan pengenalan program pendidikan STEM (sains, teknologi, kejuruteraan dan matematik) dan STEAM (sains, teknologi, kejuruteraan, seni dan matematik) dan pendedahan pendidikan dan amalan budaya Jepun.

Kata Kunci: motivasi, jati diri, amalan budaya Jepun, pemantapan pembelajaran, disiplin

ABSTRACT

This article looks at the adaptability of references to Japanese identity and culture in enhancing the motivation of pre-university students, especially in the face of learning challenges and examinations. The program is in collaboration with the University of Malaya through UMCares community grants 2017(The Community and Sustainability Center, University of Malaya) obtained by a group of researchers from the Center for Foundation Studies in Science, University of Malaya (PASUM). The motivational program implemented has been part of the catalyst for excellence in students. Pre-university students involved in the motivational program have been from three main programs. The first program involving 217 Form Six Students from Form Six College of Desa Mahkota, Kuala Lumpur (KTEDM) participated in the 'Consultation and Motivation Program – Gambare'. The second program is conducted at the Center for Foundation Studies in Science, University of Malaya (PASUM) involving students from Kobe Super Science High School, Japan (KSSHSJ) with second year of Special Japanese Preparatory Program Students (RPKJ) and PASUM's Life Science Students, namely, the Educational and Cultural Exchange Program - Kouryukai. Meanwhile, the third program is a program involving 180 Form Six students from Form Six College of Petaling Jaya (KTEPJ), namely, the Isshoni Gambarou - Rika and Bunka Learning Strengthening Program. Students can be encouraged to participate in motivational programs through explanation of motives and incentives. Incentives encourage individuals to seek rewards such as scores, gifts, certificates and so on. While the motives according to Pokey and P. Blumenfeld (1990) comprise requirements and encouragement. Motives can come from self-indulgence, external influences or interest derived from powers that influence thought, emotions and behaviors. By participating in motivational programs, students not only achieve excellence in academic but also excellence in building human capital. Therefore, there are various things that cause the motivational program that has been carried out to help students excellence. The exposure allows students to be prepared to face any educational challenge that everyone will face. Facilitators in the first program are those with an educational background in Japan and have expertise in the fields of education, language and culture of Japan. While in the second program, students from KSSHSJ using English language skills presented some aspects of Japanese science and culture that could be the inspiration and value added to the strengths of the students identity in facing the challenges of learning. The third program focused on the introduction of STEM (science, technology, engineering and mathematics) education programs and STEAM (science, technology, engineering, arts and mathematics) and exposure to Japanese cultural education and practices.

Keywords: motivation, identity, Japanese culture practice, learning, discipline

PENGENALAN

Pendedahan Jati diri dan Budaya Jepun Dalam Program Motivasi Kepada Pelajar-pelajar Pra-Universiti merupakan satu penerapan untuk menambahkan lagi kreativiti dan daya tarikan pelajar-pelajar mengikuti program berkaitan motivasi dan meningkat daya saing dalam pembelajaran. Program yang dianjurkan ini dapat memberikan peserta-peserta yang mengambil bahagian supaya lebih fokus dan bersemangat. Menurut William L.Morrow, Stephen P.Robbin, Stephen K.Bailey (1986), dalam hubungan sesama manusia, keperluan menitik-beratkan norma-norma sosial merupakan faktor kunci dalam menentukan sikap, perilaku dan tindakan seseorang sama ada dalam masa belajar, bekerja atau kehidupan seharian. Ia juga lebih tertumpu kepada usaha untuk memperbaiki amalan diri dengan memahami intipati fenomena yang berlaku di persekitarannya. Oleh itu, menerusi program yang dianjurkan, setiap pelajar

cuba diterapkan sikap bergantung di antara satu sama lain, belajar dan berfikir serta berkongsi idea secara berkumpulan dan tidak mementingkan kerja atau aktiviti secara individu.

Aktiviti atau program motivasi yang berkembang dalam masyarakat seringkali disamakan dengan meningkatkan 'semangat'. Ibumama sering mengungkapkan ekspresi seperti, “saya ingin anak saya memiliki motivasi yang tinggi” atau “anak saya kurang bersemangat untuk belajar dan perlukan motivasi”. Ungkapan-ungkapan seperti ini boleh diertikan bahawa kebanyakan ibumama menginginkan anaknya memiliki semangat belajar yang tinggi. Maka, perlu difahami bahawa ada perbezaan penggunaan istilah motivasi dalam masyarakat. Dalam hubungan antara motivasi dan niat, niat berkaitan dengan seberapa giat seseorang berusaha, tetapi niat yang tinggi tidak menghasilkan prestasi kerja yang memuaskan kecuali usaha tersebut dikaitkan dengan arah yang menguntungkan organisasi. Sebaliknya elemen ketekunan, merupakan ukuran mengenai berapa lama seseorang dapat mempertahankan usahanya ke arah kecemerlangan.

Antara faktor yang menggerakkan dan menentukan tingkah laku seseorang dapat dikaitkan dengan konsep motivasi iaitu keinginan (drives), keperluan (needs), insentif (incentive), rasa takut (fears), matlamat (goals), tekanan sosial (social pressure), kepercayaan diri (self-confidence), minat (interests), rasa ingin tahu (curiosity), kepercayaan (beliefs), nilai (values), pengharapan (expectations), dan berbagai lagi. Menurut Samani (2012), keinginan atau rasa ingin tahu akan senantiasa memotivasikan diri dalam mencari dan mengetahui perkara-perkara yang baru untuk menambahkan lagi ilmu pengetahuan. Manakala Pokey dan P. Blumenfeld (1990) menyatakan bahawa dua aspek iaitu motif dan insentif berpengaruh dalam meningkatkan motivasi. Insentif ialah galakan yang mendesak seorang individu supaya bertindak untuk mendapat ganjaran. Manakala motif ialah unsur yang lebih penting daripada insentif untuk merangsang murid dalam pembelajaran. Motif yang berasal daripada dalaman seorang dapat menggerakkan individu untuk mencapai matlamat keperluan diri. Kamarudin Hj Husin (1993) menyatakan bahawa dalam proses pengajaran dan pembelajaran, motivasi dianggap sebagai satu unsur yang penting yang membolehkan pelajar-pelajar melibatkan diri secara aktif dalam aktiviti pembelajaran, disamping itu, ia menjadikan proses pembelajaran berlangsung dalam keadaan bermakna, berfaedah dan ceria.

Manakala Santrock (2008) mengatakan bahawa;

“Motivation is the reason why people behave the way they do. Motivated behavior is energized, directed, and sustained”.

Santrock (2008) menjelaskan bahawa motivasi merupakan sebab mengapa seseorang individu itu berkelakuan dengan cara yang mereka sedang atau telah lakukan. Tingkah laku yang dimotivasikan adalah bertenaga, diarahkan dan berterusan. Motivasi merupakan satu kuasa yang boleh menggerakkan manusia mencapai sesuatu matlamat. Seterusnya dalam meningkatkan lagi motivasi diri pelajar, kematangan juga akan memainkan peranan dalam perubahan diri dan akhlak seseorang. Menurut A. Aziz Ismail (2005), tingkat kematangan itu perlu diterapkan untuk segala sesuatu yang dapat dicapai dengan akal, sebagaimana halnya untuk segala sesuatu yang dapat diraba dan dirasakan dengan pancaindera. Kematangan diri seseorang itu akan dapat mempertahankan kelangsungan hidup.

Dalam zaman globalisasi yang amat mencabar, pelbagai program dijalankan oleh pihak kerajaan Malaysia dalam memotivasikan remaja dalam menempuh dan menghadapi cabaran yang mendatang dengan begitu pantas dan tanpa disedari. Cabaran dunia masa kini memerlukan golongan pelajar atau muda yang memiliki pelbagai ilmu pengetahuan bagi membina bangsa yang harmoni dalam sesebuah negara. Sehubungan itu, dalam Konvensyen Remaja 2017 yang telah berlangsung di Kuala Lumpur pada Januari 2017, telah membincangkan misi dan visi dalam menjayakan Transformasi Nasional 2050 (TN50). Transformasi Nasional 2050 (TN50) yang ilhamkan oleh Perdana Menteri Malaysia, Datuk Seri Najib Tun Abdul Razak. Dalam pembentangan Bajet 2017, beliau menjelaskan bahawa TN50 merupakan sebuah gagasan baharu buat Malaysia menjelang 2050. Menurutnya, ia adalah satu visi yang akan digalas anak muda, dipacu Kementerian Belia dan Sukan bagi melihat Malaysia berkembang pesat sebagai negara maju mengikut acuan dan pemikiran jitu anak muda Malaysia dengan identiti negara bangsa iaitu ‘Bangsa Malaysia’.

TN50 adalah satu manifestasi jelas keterbukaan kerajaan Malaysia dalam mendengar suara anak muda mengenai bagaimana Malaysia ini harus dibangunkan dalam tempoh kira-kira 30 tahun lagi. Secara tidak langsung TN50 adalah visi baharu untuk menggambarkan wajah Malaysia mengikut kaca mata orang muda.

Hasil daripada Konvensyen Remaja 2017, telah memotivasikan remaja-remaja dan telah mendapat pelbagai idea untuk pelan tindakan masa depan. Antaranya memberi kesedaran tentang penyediaan generasi pelapis serta penghayatan dan menyemai semangat kesukarelaan. Selain itu mewujudkan rangkaian kepemimpinan muda untuk bersama mengupayakan persatuan belia sambil memberi pendedahan kepada peserta berkenaan tugas dan matlamat sukarelawan belia. Mengenal pasti belia berpotensi sebagai pemimpin dan meningkatkan semangat kesukarelawan, daya juang dan kepekaan sosial. Menganalisis diri peserta dalam konteks ‘Kepemimpinan Muda Cemerlang’. Membentuk motivasi diri dalam memberi sumbangan dan bantuan kepada orang lain. Memahami konsep seperti komunikasi berkesan, semangat berpasukan, pengurusan masa, stres dan konflik. Membentuk rangka tindakan untuk menerbitkan sikap yang betul dalam proses mendorong sifat kepemimpinan muda ke arah kecemerlangan.

Matlamat negara yang ingin melahirkan masyarakat muda menuju Transformasi Nasional 2050 (TN50) yang berfikiran lebih kreatif dan inovatif dengan tidak melupakan identiti diri dan tradisi serta budaya bangsa dan agama. Oleh itu, program seperti ini selaras dengan matlamat TN50 dengan meningkatkan pengetahuan dan keyakinan pelajar dalam mencapai matlamat tersebut.

Artikel ini ditulis dan dibincangkan dengan menengahkan tiga program berkaitan motivasi pelajar pra-universiti yang telah berjalan sepanjang tahun 2017. Program pertama yang telah dijalankan bersama seramai 217 pelajar Tingkatan Enam di Kolej Tingkatan Enam Desa Mahkota, Kuala Lumpur (KTEDM) iaitu dinamakan Program Motivasi *Gambare*. Manakala program kedua dijalankan di Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya (PASUM) di antara pelajar-pelajar dari Kobe Super Science High School, Jepun dengan Tahun Dua Rancangan Persediaan Khas ke Jepun, Universiti Malaya (RPKJ) dan Pelajar-pelajar Kumpulan Asasi Hayat PASUM dan dinamakan program pertukaran Pendidikan dan Budaya - *Kouryukai*. Dan yang ketiga pula ialah Program yang dijalankan bersama seramai 180 orang pelajar Tingkatan Enam

di Kolej Tingkatan Enam Petaling Jaya (KTEPJ) iaitu dinamakan Program Pemantapan Pembelajaran *Isshoni Gambarou- Rika dan Bunka*.

Objektif dan kepentingan program motivasi ini untuk meningkatkan nilai jati diri dan kepimpinan bagi pelajar-pelajar pra-universiti. Selain dari itu, ia juga sebagai pendedahan mengenai sistem pembelajaran di Universiti dan meningkatkan minat pelajar dalam bidang sains dan teknologi. Penerapan nilai identiti dan budaya Jepun dalam pengisian program juga bertujuan untuk meneladani perkara-perkara baik dan berinovasi yang diamalkan mereka. Amalan budaya dan pengetahuan sains dan teknologi tidak boleh dipisahkan kerana ia berkaitan dalam menjalani kehidupan harian dalam menghadapi cabaran global tanpa sempadan. Inilah juga yang ditekankan dalam perancangan program pendidikan STEM (penekanan kepada sains, teknologi, kejuruteraan dan matematik) dan STEAM (penekanan kepada sains, teknologi, kejuruteraan, sastera dan matematik) di Malaysia.

Di akhir kursus juga peserta-peserta program akan dapat dilihat perubahan peratusan tahap motivasi mereka. Penilaian tahap motivasi pelajar-pelajar dipecahkan kepada lima tahap iaitu sangat rendah, rendah, sederhana, tinggi dan sangat tinggi. Ia akan dilihat secara soal-selidik sebelum dan selepas program berjalan. Soal-selidik mudah dijalankan iaitu untuk mengetahui sejauh mana tahap motivasi pelajar sebelum dan selepas program dan dijangka perubahan yang positif dan peningkatan ke tahap yang lebih baik akan berlaku.

PERBINCANGAN BERKAITAN PROGRAM

1. Program Konsultasi dan Motivasi ‘Gambare’

Program ini adalah di atas jemputan Kolej Tingkatan Enam Desa Mahkota, Kuala Lumpur (KTEDM) dan merupakan satu usaha kerjasama antara pihak PASUM, UMCares dan KTEDM. Program ini dijalankan pada 12 April 2017. Program ini dikenali sebagai ‘Program Konsultasi dan Motivasi *Gambare*’. *Gambare* berasal dari perkataan bahasa Jepun yang membawa pengertian ungkapan memberi semangat kepada orang lain untuk melakukan sesuatu perkara sebaik mungkin, memberi saranan positif dalam mencapai sesuatu matlamat dan juga supaya jangan berputus asa. *Gambare*, merupakan ungkapan kata bahasa Jepun, berasal dari kata *gambaru*, yang membawa makna, berusaha. menurut Furusato Namari (2005), ia merupakan kependekan dari ungkapan *gambatte kudasai* yang membawa makna berusaha dengan penuh semangat. Orang Jepun terutama pelajar-pelajar mereka sering mengucapkan *gambare* atau *gambatte kudasai* yang memberi pengertian yang positif seperti ‘lakukan sebaik mungkin’, ‘Jangan menyerah’, ‘berikan usaha yang terbaik’ Perkataan yang hampir dalam bahasa Melayu ialah ‘berusaha bersungguh-sungguh sehingga berjaya’. Sebab itulah perkataan *gambare* dipilih untuk memberi semangat kepada peserta-peserta sasaran.

Jika di sekolah-sekolah Jepun, mereka sudah sehati penggunaan perkataan *gambare* dan *gambatte kudasai*. Kedua-duanya ungkapan ini mempunyai makna dan peranan yang sama. Sebagai contoh, jika seorang guru ingin menaikkan semangat pelajar-pelajarnya dalam mengulangkaji pelajaran untuk menghadapi peperiksaan atau berusaha bersungguh-sungguh dalam ujian atau peperiksaan sering digunakan ungkapan kata tersebut. Begitu juga jika pelajar-pelajar ingin menyokong pasukan sukan

sekolah mereka ketika bertanding dengan pasukan lain, ungkapan tersebut menjadi pencetus semangat untuk mencapai kemenangan.

Program ini bermatlamatkan untuk meningkatkan motivasi pelajar-pelajar dalam menghadapi pembelajaran di kolej tingkatan enam sebagai persediaan menghadapi pelajaran dan memasuki universiti. Seterusnya program ini juga memberi pendedahan tentang nilai-nilai jati diri dan budaya yang diamalkan oleh masyarakat Jepun yang boleh diteladani dalam pembelajaran dan kehidupan seharian sebagai seorang pelajar. Sebahagian besar kandungan isi motivasi merujuk kepada sistem pendidikan dan budaya Jepun. Ini memandangkan ketiga-tiga penceramah atau fasilitator merupakan pensyarah Rancangan Persediaan Khas ke Jepun, Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya dan berpengalaman menuntut di universiti Jepun. Pihak kami menerapkan nilai-nilai murni jati diri masyarakat Jepun supaya dapat meningkatkan motivasi pelajar-pelajar sasaran.

Program yang dijalankan terbahagi kepada dua sesi. Sesi pertama berkaitan dengan konsultasi dan motivasi umum berkaitan Jepun. Ia berjalan selama kira-kira satu jam setengah. Tajuk-tajuk ceramah dan motivasi berkaitan Jepun dengan memberi penekanan kepada rujukan Sistem Persekolahan dan Pendidikan Jepun, Program Pendidikan di Universiti Jepun dan berkaitan dengan Program Pertukaran Pendidikan dan Kebudayaan Jepun. Perbandingan dengan sistem pendidikan di Malaysia juga diselitkan dalam ceramah dan motivasi yang dijalankan. Sesi soal-jawab juga dibuka untuk pelajar-pelajar bertanya soalan.

Manakala pada sesi yang kedua pula, berjalan hampir tiga jam. Ia berkaitan dengan aktiviti Latihan dalam kumpulan (LDK). Tema umum motivasi untuk sesi kedua ialah 'Ke arah masa depan yang bermatlamat' dan aktiviti lebih kepada membandingkan amalan harian dan budaya masyarakat Jepun dan masyarakat Malaysia. Pelajar-pelajar dibahagikan kepada tiga kumpulan bersama dengan seorang fasilitator. Kumpulan LDK seramai 217 pelajar telah dipecahkan kepada tiga kumpulan dan ditempatkan di tiga lokasi berbeza iaitu Dewan Besar, Ruang Terbuka Berbumbung 1 dan Ruang Terbuka Berbumbung 2. Setiap satu kumpulan LDK seramai kira-kira 70 orang pelajar dipecahkan kepada enam kumpulan kecil.

Modul 1 di bawah sub-topik, 'Amalan inovasi dan kesepakatan', sub-topik kedua berkaitan, 'Amalan kesedaran sivik dan sub-topik ketiga berkaitan, 'Amalan keyakinan sendiri'. Setiap kumpulan besar dipecahkan kepada beberapa kumpulan kecil untuk memberi peluang pelajar menjalankan aktiviti dengan lebih fokus dan memudahkan dalam sesi pembentangan selepas itu. Pelajar akan diberi topik masalah dan seterusnya peruntukan masa untuk berbincang mengikut kumpulan sebelum membuat pembentangan. Pelajar akan bertukar ke modul seterusnya selepas pembentangan. Setiap kumpulan akan melalui kesemua tiga modul. Penilaian dan komen pembentangan dibuat oleh fasilitator dan wakil kumpulan kecil yang lain.

Di akhir program pelajar-pelajar dikumpulkan semula di Dewan Besar KTEDM dan kesimpulan ringkas serta sesi soal-jawab dibuka kepada pelajar-pelajar yang ingin bertanya dan memberi komen. Pelajar-pelajar juga diminta mengisi borang soal-selidik berkaitan program yang telah dijalankan. Pihak kolej berpuashati di atas program yang dijalankan dan pihak kolej berharap ada jalinan kerjasama lagi di masa akan datang. Program seperti ini bukan hanya dapat memberi manfaat kepada pelajar-pelajar kolej malah kepada pihak kolej keseluruhannya.

Foto 1: Motivasi Umum 'Gambare'

Foto 2: Persediaan Kumpulan LDK

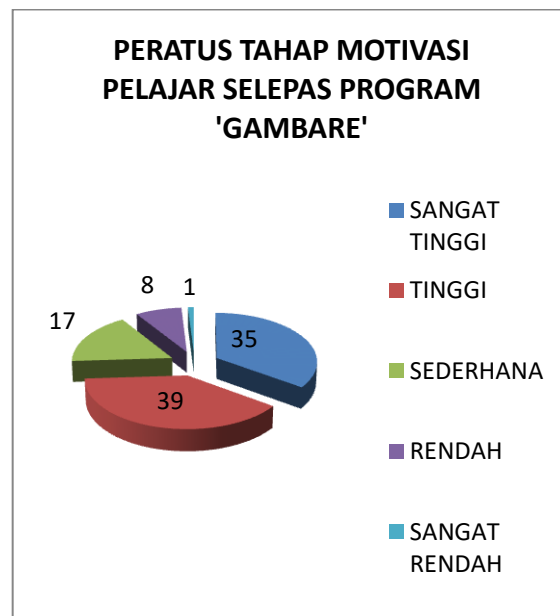
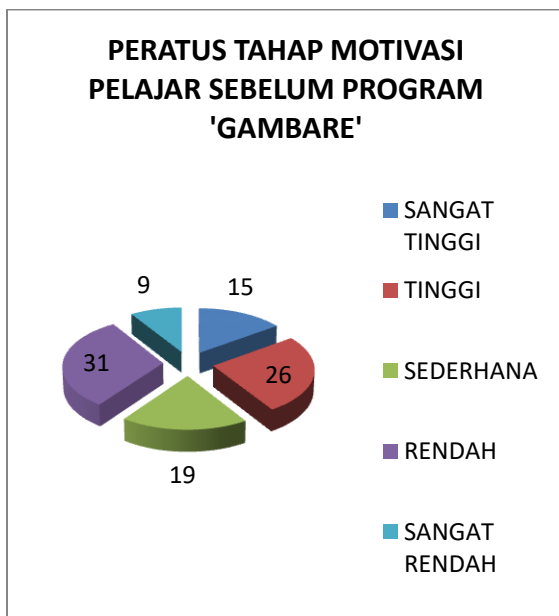
Foto 3: Pembentangan Kumpulan Modul 1

Foto 4: Pembentangan Kumpulan Modul 2

Jadual 1: Hasil Soal-selidik Tahap Motivasi Pelajar KTEDM Sebelum dan Selepas Program 'Gambare'

Jika dilihat daripada carta bar di atas dapat menunjukkan bahawa terdapat perubahan tahap motivasi pelajar KTEDM sebelum dan selepas program motivasi *gambare* dijalankan. Sebelum program berjalan tahap motivasi pelajar di peringkat tinggi dan sangat tinggi ialah sebanyak 41% dan meningkat kepada 74% selepas program berakhir. Manakala sebelum program motivasi bermula, pelajar yang mempunyai tahap motivasi yang rendah dan sangat rendah ialah sebanyak 40% dan berkurang menjadi 9% selepas tamat program. Ini menunjukkan bahawa tahap motivasi pelajar Kolej Tingkatan Enam Desa Mahkota (KTEDM) telah berubah ke arah positif iaitu menjadi lebih tinggi apabila dijalankan program motivasi. Kesesuaian program dan kelainan daripada motivasi yang sebelum ini juga mempengaruhi perubahan tahap motivasi pelajar ke arah yang lebih positif dan mencapai sasaran.

2. Program Pertukaran Pendidikan dan Budaya – Kouryukai

Program ini dibahagikan kepada dua kumpulan sasaran. Kumpulan pertama ialah pelajar-pelajar Tahun Dua Rancangan Persediaan Khas ke Jepun (RPKJ), Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya dan kumpulan kedua pula ialah pelajar-pelajar Asasi Sains Hayat Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya (PASUM). Program Pertukaran Pendidikan dan Budaya – *Kouryukai* ini dijalankan di antara pelajar-pelajar Tahun Dua, RPKJ, pelajar Kumpulan Asasi Hayat Pusat Asasi Sains (PASUM) dengan pelajar-pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHJSJ) yang melawat ke Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya dan bersama menjalankan program pertukaran pendidikan dan budaya sebagai program motivasi khas kedua-dua pihak. Ia merupakan tahun kedua program ini berjalan dan dikendalikan di bawah program jati diri PASUM. Program ini dijalankan selama dua hari iaitu pada 4 dan 5 Ogos 2017. Program ini dikenali sebagai ‘Program Pertukaran Pendidikan dan Budaya – *Kouryukai*’.

Kouryukai merupakan ungkapan kata bahasa Jepun. Ungkapan *kouryukai* boleh didefinisikan sebagai satu pertemuan atau berhimpun untuk bertukar-tukar pandangan, idea sama ada dari segi pendidikan, budaya dan sebagainya di antara dua kumpulan orang yang mempunyai perbezaan negara, bangsa atau budaya serta bertujuan berkenal-kenal mesra. Pelajar-pelajar Jepun menerusi program pertukaran pendidikan dan budaya antara sekolah, sering melawat ke luar negara dalam menjalankan kegiatan *kouryukai* ini. Mereka akan menjalin kerjasama dengan sekolah atau institusi pengajian tinggi luar Negara seperti di Malaysia untuk mencapai matlamat mereka. Biasanya peruntukan perbelanjaan untuk program lawatan seperti itu telah dibayar oleh ibubapa atau penjaga mereka semasa pendaftaran masuk ke sesebuah sekolah tinggi.

Objektif Program ini bertujuan meningkatkan motivasi pelajar-pelajar Tahun Dua RPKJ, PASUM dan pelajar Kumpulan Asasi Sains Hayat, PASUM dalam menghadapi pembelajaran dan berkongsi maklumat berkaitan pendidikan sains, teknologi dan budaya kedua-dua buah negara iaitu Malaysia dan Jepun. Selain pendidikan dan budaya Jepun, pendedahan tentang sains dan teknologi Jepun juga banyak memberi manfaat kepada pelajar-pelajar. Seterusnya program ini juga bertujuan untuk memberi pendedahan tentang nilai-nilai jati diri dan budaya yang diamalkan oleh masyarakat Jepun yang boleh dicontohi dalam pembelajaran dan kehidupan seharian sebagai seorang pelajar. Manakala bagi pelajar-pelajar KSSHJSJ pula, tujuan utama mereka untuk bertukar-tukar hal pendidikan dan budaya dengan mempraktikkan penggunaan bahasa Inggeris kepada pelajar-pelajar di PASUM. Ini akan dapat memahirkan lagi penggunaan bahasa Inggeris mereka ketika menjalankan pembentangan dan berkomunikasi dengan pelajar-pelajar di PASUM.

Program hari pertama ialah *kouryukai* di antara pelajar Tahun Dua RPKJ seramai 60 orang dengan pelajar-pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ) seramai 10 orang dan 2 orang guru. Program selama dua jam berjalan dengan pembentangan oleh 5 orang pelajar dari Kobe. Tajuk-tajuk yang dibentangkan ialah berkaitan dengan kajian mereka tentang budaya dan juga bidang sains di peringkat sekolah tinggi. Pembentangan adalah dalam bahasa Inggeris. Antaranya ialah pembentangan mengenai budaya alat muzik tradisional *koto*. *Koto* merupakan alat muzik tradisional Jepun yang dipetik dan dimainkan di majlis-majlis atau perayaan-perayaan di Jepun. Pembentangan tentang alat muzik tradisional Jepun dapat menunjukkan kepada pelajar-pelajar sasaran bahawa khazanah budaya sesuatu bangsa mampu menggambarkan imej dan ketamadunan sesebuah negara dan masyarakat boleh hadir dari muzik dan alat muzik tradisional juga.

Pembentangan yang kedua daripada pelajar-pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ) berkaitan dengan seni kraf *origami* dan *Miura-ori*. *Origami* merupakan seni melipat kertas untuk membentuk pelbagai objek khususnya yang menggambarkan tradisional atau imej sesebuah masyarakat khususnya masyarakat Jepun. *Origami* adalah salah satu seni tradisional Jepun yang unik. Ia adalah seni melipat selembor kertas khas dan menjadi hobi popular di kalangan kanak-kanak Jepun. *Miura-ori* pula adalah cara melipat kertas permukaan rata seperti selembor kertas ke kawasan yang lebih kecil. Lipatan *miura-ori* ini dinamakan oleh penciptanya, ahli astrofizik Jepun, Koryo Miura. Contohnya, dalam satu arah, lipatan *miura-ori* terletak di sepanjang garis lurus, dengan setiap jajaran paralelogram membentuk pantulan di setiap lipatan. Pada masa ini seni *origami* telah tersebar di merata dunia khususnya negara-negara Asia termasuk Malaysia dan sekolah-sekolah di luar Jepun juga telah mula mempelajari seni lipatan kertas *origami*.

Pembentangan seterusnya daripada pelajar-pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ) berkaitan dengan kemahiran memasak. Pembentangan pelajar tersebut menekankan bahawa memasak adalah sains tetapi berkaitan dengan budaya dan tradisi. Ia memberi contoh tentang kaitan lobak parut dengan makanan tradisional Jepun. Ia mempunyai banyak enzim pencernaan dalam makanan mereka. Makanan Jepun juga menitikberatkan kesihatan melebihi kelazatan. Orang Jepun sangat mengutamakan kesihatan mereka, terutama sekali berkenaan makanan.

Kebanyakan restoran turut menyenaraikan jumlah kalori terkandung dalam setiap makanan di dalam menu mereka dan begitu juga penyediaan pemakanan untuk pelajar-pelajar di sekolah-sekolah juga disenaraikan kalorinya dan diedarkan kepada ibubapa dan penjaga mereka. Sukar untuk bertemu rakyat Jepun yang obesiti jika dibandingkan dengan rakyat Malaysia. Pelancung yang datang ke Jepun pasti terperanjat dengan makanan dan masakan Jepun yang kurang rasa samada manis atau masin terutama makanan laut yang dimakan mentah begitu saja seperti sushi dan sashimi. Makanan mereka juga kurang menggunakan minyak dan kurang lemak. Ini berbeza dengan makanan Malaysia yang lebih mementingkan kelazatan daripada kesihatan.

Pembentangan seterusnya daripada pelajar-pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ) berkaitan dengan kajian sains iaitu 'Nap of leaves'. Pembentangan ujikaji telah yang dijalankan berkaitan dengan pemerhatian dalam proses fotosintesis daun dan pemerhatian terhadap perubahan warna penunjuk oleh fotosintesis daun dan respirasi. Pelajar tersebut telah membentangkan kaedah ujikaji dan penggunaan bahan serta kesimpulan hasil dari ujikaji tersebut.

Pembentangan terakhir oleh pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ) berkaitan kajian pokok bunga *Dandelion*. Bentuk daunnya menarik kerana hamper menyerupai gigi singa dan jika dilihat dalam sebutan frasa perkataan Inggeris *dandelion* menjadi *dent-de-lion* iaitu ‘teeth of lion’. Di Jepun *dandelion* terbahagi kepada dua jenis iaitu *Kansai Dandelion* dan *Seiyo Dandelion*. Tujuan kajian untuk meneliti DNA *dandelion* dalam memastikan keluarga atau jenis dandelion dan membandingkan dengan *dandelion* asing yang mempunyai kesuburan lebih tinggi.

Secara tidak langsung pembentangan-pembentangan di atas dapat memberi kesedaran kepada peserta sasaran bahawa setiap yang berlaku dan wujud dalam kehidupan seharian ini perlu dilihat faedah dari pelbagai sudut. Dengan melihat hasil-hasil kemudahan yang wujud samada di bidang budaya ataupun sains dan teknologi, ia dapat memotivasikan diri dalam meneroka sesuatu yang lebih kreatif dan inovatif di masa hadapan. Pelajar-pelajar didedahkan bahawa ilmu pengetahuan bukan hanya untuk peperiksaan tetapi sebahagian daripada amalan harian mereka.

Foto 5: Pembentangan Alat Muzik ‘Koto’

Foto 6: Pembentangan ‘Nap of leaves’

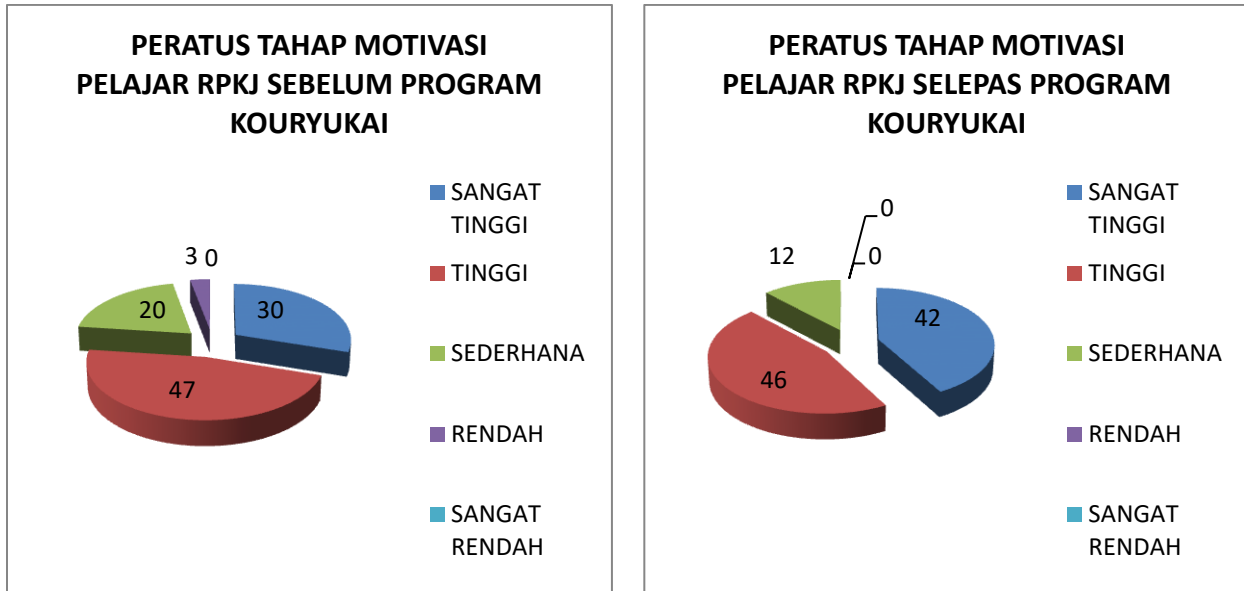
Foto 5: Pembentangan Seni Kraf ‘Origami’

Foto 6: Kerjasama PASUM & Kobe SS

Jadual 2:

Hasil Soal-selidik Tahap Motivasi Pelajar RPKJ Sebelum dan Selepas Program ‘kouryukai’

Carta bar pada Jadual 2 menunjukkan bahawa terdapat perubahan tahap motivasi pelajar tahun 2 RPKJ sebelum dan selepas program *kouryukai* dijalankan. Sebelum program berjalan tahap motivasi pelajar tahun 2 RPKJ di peringkat tahap sangat tinggi ialah 30% dan meningkat kepada 42 % selepas program berakhir. Jika dilihat tahap tinggi pula sebelum dan selepas hampir sama iaitu sebelum program sebanyak 47% dan selepas program sebanyak 46%. Manakala sebelum program motivasi bermula, pelajar yang rendah motivasi ialah sebanyak 20% dan berkurang menjadi 12% selepas tamat program. Ini menunjukkan bahawa 12% pelajar tahun 2 RPKJ yang mempunyai tahap tinggi motivasinya sebelum program telah mencapai tahap peringkat sangat tinggi selepas berakhir program. Secara keseluruhannya, pelajar-pelajar tahun 2 RPKJ telah dibentuk dalam usaha meningkatkan ketahanan diri untuk belajar menghadapi cabaran bahasa Jepun dan subjek sains dalam bahasa Jepun yang sukar. Sebab itulah peratusan tahap motivasi mereka agak tinggi. Walau bagaimanapun, masih ada pelajar tahun 2 RPKJ yang kurang dalam pencapaian akademik mereka kerana masih lagi kesukaran dalam menempuh cabaran pembelajaran persediaan ke universiti Jepun. Program motivasi bersama pelajar dari Jepun juga sedikit sebanyak mempengaruhi perubahan tahap motivasi pelajar ke arah yang lebih positif.

Program hari kedua pula ialah di antara pelajar Kumpulan Asasi Sains Hayat, PASUM dengan pelajar-pelajar Kobe Super Science High School, Jepun (KSSHSJ). Program bermula dengan lawatan pelajar-pelajar KSSHSJ ke Makmal Kimia PASUM dan mengikuti program pertukaran pengetahuan berkaitan ujikaji subjek kimia. Mereka telah dapat membandingkannya dengan sistem ujikaji makmal di sekolah tinggi Jepun. Beberapa orang pelajar Asasi Sains Hayat bersama Guru Kimia PASUM membantu dalam program tersebut.

Selepas itu program motivasi pertukaran pendidikan dan budaya - *koryukai* berlangsung. Ia diadakan di Auditorium PASUM. Ini kerana seramai hampir 400 orang pelajar Kumpulan Asasi Sains Hayat, PASUM terlibat dalam program tersebut.

Program bermula dengan suaikenal daripada pelajar-pelajar KSSHJSJ. Selepas itu, sesi pembentangan oleh 10 orang pelajar daripada KSSHJSJ. Tajuk-tajuk yang dibentangkan ialah berkaitan dengan budaya dan juga bidang sains dan teknologi. Pembentangan adalah dalam bahasa Inggeris. Lima topik pembentangan yang telah dijalankan pada hari pertama kepada pelajar-pelajar tahun dua RPKJ dibentangkan semula kepada pelajar Kumpulan Asasi Sains Hayat PASUM. Pembentangan tersebut adalah berkaitan dengan topik budaya alat muzik tradisional *koto*, seni kraf *origami* dan *Miura-ori*, memasak itu sains, ‘*Nap of leaves*’ dan tentang ujikaji ke atas pokok bunga *dandelion*.

Selain dari topik-topik tersebut terdapat lima topik lain yang dibentangkan oleh pelajar-pelajar daripada KSSHJSJ. Pelajar seterusnya menerangkan tentang kajian proses pengaliran haba pada lengkung gegelung penghalau nyamuk yang dipanggil *Katorisenko*. *Katorisenko* merupakan pengaliran konduksi haba pada lengkung gegelung penghalau nyamuk. Bentuk lengkung gegelung *katorisenko* telah diperkenalkan oleh Jepun sejak 130 tahun yang lalu. Antara yang ditemui dalam pembentangan kajian mereka ialah pembakaran berbentuk lengkung akan lebih perlahan dan tahan lama jika dibandingkan dengan bentuk lurus.

Seterusnya seorang pelajar Korea tetapi menetap di Kobe, Jepun dan menuntut di KSSHJSJ telah membuat pembentangan kajian perbandingan di antara budaya dan sistem pendidikan Korea dan Jepun. Agak menarik dan terdapat perbezaan dan persamaan budaya dan sistem pendidikan kedua-dua buah negara tersebut. Ada di antara pelajar PASUM yang bertanyakan perbezaan antara Korea Selatan dan Korea Utara dari segi budaya dan identiti. Ada juga pelajar yang bertanya berkaitan ‘mengapa memilih tinggal dan bersekolah di Jepun berbanding Korea’.

Pembentangan seterusnya kajian yang dijalankan oleh pelajar KSSHJSJ berkaitan teknologi ‘kereta kawalan jauh tiga kelajuan’. Beliau menerangkan bagaimana kaedah gear bekerja dan pengendalian mekanik gear. Dua eksperimen yang dijalankan berdasarkan reka bentuk ‘kereta shovel’ iaitu satu menggunakan gear dan yang tidak menggunakan gear. Manakala pembentangan seterusnya berkaitan ujikaji ‘motor elektrostatik’. Pelajar tersebut menerangkan berkaitan kajiannya iaitu melihat motor jenis mana yang lebih pantas berputar. Antara dapatannya ialah kaedah untuk mempercepatkan putaran motor, iaitu perlu menggunakan konduktor yang membolehkan arus melepasi elektrod lebih mudah daripada aluminium dan menggunakan objek yang lebih ringan pada bahagian berputar.

Pembentangan yang akhir sekali adalah berkaitan dengan ‘*aroma onsen*’. Di Jepun banyak terdapat *onsen* iaitu kawasan air panas atau air hangat. Pelajar tersebut menerangkan bahawa air panas atau *hot spring* disebabkan oleh sumber air panas atau mata air panas yang dihasilkan akibat keluarnya air tanah dari kerak bumi setelah dipanaskan secara *geoterma* iaitu panas bumi.

Program diteruskan dengan soal-jawab daripada pelajar-pelajar PASUM dan juga aktiviti kebudayaan iaitu persembahan nyanyian dan tarian untuk memupuk semangat bekerjasama dalam merapatkan lagi hubungan kedua belah pihak. Pelajar-pelajar juga diberi peluang untuk berinteraksi dan bertukar-tukar fikiran dan pengetahuan sesama mereka. Pelajar-pelajar dari KSSHJSJ yang boleh berbahasa Inggeris memudahkan lagi program ini berjalan. Inspirasi dari program *kouryukai* ini meningkatkan azam pelajar-pelajar PASUM untuk berusaha bersungguh-sungguh dalam mencapai cita-cita sebagai seorang pelajar di peringkat yang lebih tinggi. Pihak KSSHJSJ juga berpuashati kerana tercapai matlamat pelajar mereka untuk menambah kemahiran bahasa Inggeris terutama dalam sesi pembentangan dan berkomunikasi serta dapat menjalinkan persahabatan menerusi pertukaran pendidikan dan budaya.

Foto 7: Lawatan kouryukai ke Makmal Kimia PASUM

Foto 8: Suaikenal Pelajar Kobe dan PASUM

Foto 9: Pembentangan Elektrostatik Motor

Foto 10: Komen dan Pendapat Pelajar PASUM

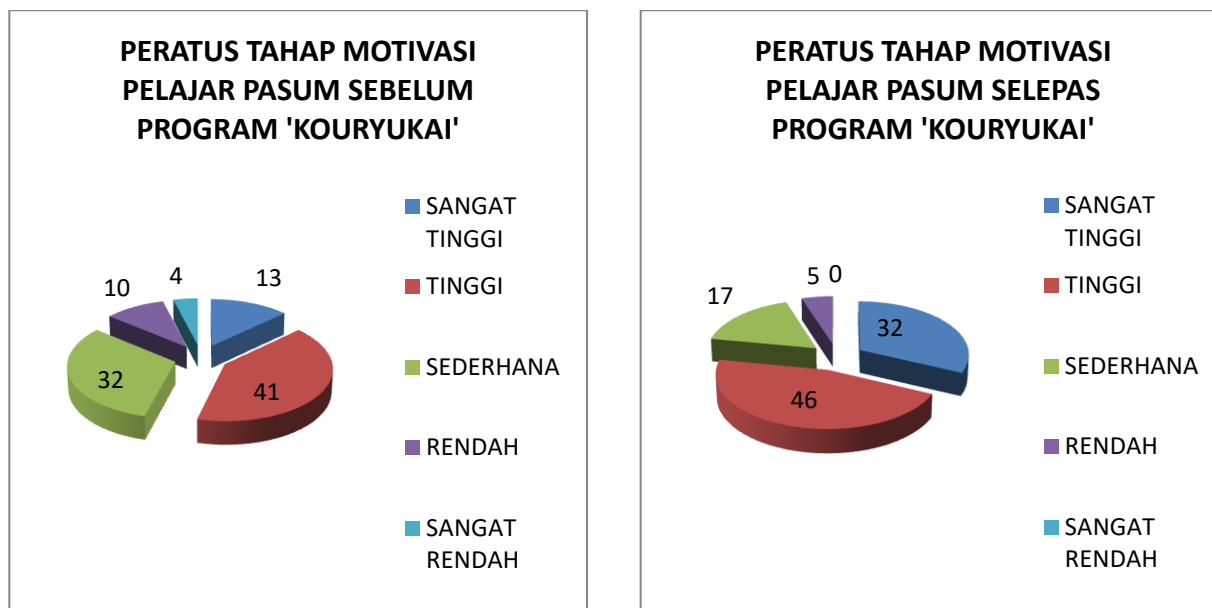
Foto 11: Soal-jawab dan pertukaran idea

Foto 12: Persembahan Pelajar Kobe dan PASUM

Jadual 3: Hasil Soal-selidik Tahap Motivasi Pelajar Asasi Sains Hayat PASUM Sebelum dan Selepas Program 'kouryukai'

Carta bar pada jadual 3 menunjukkan bahawa terdapat perubahan tahap motivasi pelajar Kumpulan Asasi Sains Hayat, PASUM sebelum dan selepas program motivasi *kouryukai* dijalankan. Sebelum program berjalan, tahap motivasi pelajar di peringkat tinggi dan sangat tinggi ialah 54% dan meningkat kepada 78% selepas program berakhir. Di peringkat sederhana tahap motivasi, sebelum program sebanyak 32% dan berkurang kepada 17% selepas program, berkemungkinan pelajar-pelajar tersebut telah mencapai tahap tinggi atau tahap sangat tinggi. Manakala sebelum program motivasi bermula, pelajar yang rendah dan sangat rendah motivasi ialah sebanyak 14% dan berkurang menjadi 5% selepas tamat program. Ini menunjukkan bahawa tahap motivasi pelajar Kumpulan Asasi Sains Hayat, PASUM telah menjadi lebih tinggi apabila dijalankan program bercorak motivasi seperti ini. Kesesuaian program dan kelainan daripada konsep motivasi terutama terdapat unsur-unsur jalinan antarabangsa iaitu meneladani cara amalan orang Jepun mempengaruhi perubahan tahap motivasi pelajar ke arah yang lebih positif dan baik.

Program Pemantapan Pembelajaran KTPEJ 2017 'Iss honi Gambarou- Rika dan Bunka'

Program ini merupakan usahasama antara pihak PASUM, UMCares dan Kolej Tingkatan Enam Petaling Jaya (KTEPJ). Program ini dijalankan pada 11 Oktober 2017. Program ini dikenali sebagai "Program Pemantapan Pembelajaran KTPEJ 2017 'Iss honi Gambarou- Rika dan Bunka'". Ungkapan pada tajuk program yang digunakan berasal dari perkataan bahasa Jepun yang membawa pengertian yang disesuaikan dengan program yang dijalankan. Ungkapan 'Iss honi' membawa pengertian 'bersama-sama', manakala 'Gambarou' membawa pengertian 'mari berusaha menuju kejayaan dengan bersungguh-sungguh'. Apabila digabungkan kedua-dua ungkapan kata tersebut menjadi 'Iss honi Gambarou', boleh membawa pengertian yang lebih luas iaitu bersama-sama bangkit dan berusaha bersungguh-sungguh demi mencapai kejayaan'. Jika dalam bahasa Inggeris biasanya diterjemahkan dengan, 'Let's do our best!' atau 'Let's all hang tough!'. Manakala ungkapan kata 'rika' membawa pengertian bidang pendidikan sains dan 'bunka' membawa pengertian bidang berkaitan dengan budaya dan apabila digabungkan kedua-dua

ungkapan kata itu menjadi '*rika dan bunka*', boleh membawa pengertian 'pendidikan berkaitan sains dan budaya satu perkaitan'.

Program ini dijalankan di Kolej Tingkatan Enam Petaling Jaya, Selangor (KTEPJ). Kerjasama yang baik daripada pihak Kolej terutama Pengetuanya melancarkan lagi perjalanan aktiviti Program Pementapan Pembelajaran KTPEJ 2017 tersebut.

Objektif Program ini adalah bertujuan memberi pendedahan tentang kepentingan pendidikan berasaskan STEM dan STEAM kepada pelajar-pelajar di kolej tersebut. Selain itu ia bertujuan meningkatkan motivasi pelajar-pelajar dalam menghadapi pembelajaran di kolej tingkatan enam sebagai persediaan menghadapi peperiksaan dan juga persediaan menyambung pelajaran ke universiti. Seterusnya program ini juga bertujuan untuk memberi pendedahan tentang nilai-nilai jati diri dan budaya yang diamalkan oleh masyarakat Jepun yang boleh diteladani dalam pembelajaran di kolej dan kehidupan seharian sebagai seorang pelajar yang berdisiplin dan berinspirasi.

Program ini dikendalikan oleh kolaborator geran UMCares yang juga pakar-pakar pelbagai bidang dari Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya (PASUM) yang bertindak sebagai penceramah dan fasilitator. Ia diketuai oleh Ketua projek bagi geran UMCares RU009-2017E iaitu Pengarah Pusat Asasi Sains, Universiti Malaya (PASUM). Antara bidang kepakaran ialah Kimia, Biologi, Fizik, Bahasa Inggeris, Jati diri, Bahasa dan Budaya Jepun. Perancangan program dibuat begitu rapi demi meningkatkan motivasi pelajar-pelajar sasaran.

Program yang dijalankan terbahagi kepada dua sesi. Sesi pertama berkaitan dengan motivasi umum Program Pementapan Pembelajaran KTEPJ. Tajuk yang diketengahkan untuk sesi pertama dibahagikan kepada dua bahagian. Bahagian pertama ialah pendedahan berkaitan pengenalan sistem pendidikan berasaskan STEM dan STEAM. Ia berjalan selama kira-kira setengah jam. Pendedahan ini perlu dalam memahami pelajar-pelajar sasaran tentang apa yang dimaksudkan dengan pendidikan berasaskan STEM dan STEAM dan keperluan dalam menghadapi cabaran pendidikan global masa kini. Kaji selidik berkaitan pendidikan sains dan matematik juga dijalankan kepada peserta-peserta program ini.

Bahagian kedua ceramah pula berkaitan perbandingan sistem pendidikan Jepun dengan sistem pendidikan di Malaysia khususnya peringkat sekolah tinggi dan universiti. Ia berjalan selama kira-kira 40 minit. Seterusnya pengisian berkaitan pendedahan amalan budaya masyarakat Jepun, sikap dan imej positif serta menilai kekuatan dan kelemahan diri pelajar. Perbandingan disiplin orang Jepun khususnya dalam mengurus masa dan diri didedahkan juga dalam ceramah ini. Sesi soal-jawab juga dibuka untuk pelajar-pelajar bertanyakan soalan.

Manakala pada sesi yang kedua pula, berjalan hampir dua setengah jam. Ia berkaitan dengan aktiviti Latihan dalam kumpulan (LDK). Tema umum motivasi untuk sesi kedua ialah 'Ke arah masa depan yang bermatlamat' dan tema khusus ialah 'Bangkit bersama demi kejayaan'. Pengisiannya lebih kepada menilai kekuatan dan kelemahan diri pelajar-pelajar sasaran serta langkah-langkah untuk berubah kepada sikap yang lebih positif. Pelajar-pelajar dibahagikan kepada empat kumpulan bersama dengan dua orang fasilitator. Kumpulan LDK seramai 180 pelajar KTEPJ telah dipecahkan kepada empat kumpulan kecil seramai 40 hingga 45 orang setiap kumpulan dan ditempatkan di empat lokasi berbeza iaitu Dewan Terbuka, Bilik Seminar, Bilik Aktiviti 1 dan Bilik aktiviti 2.

Setiap kumpulan dipandu dan dibimbing oleh fasilitator dalam perbincangan menyelesaikan topik modul yang diberi. Masa perbincangan juga diberi sebelum dijalankan pembentangan mengikut kumpulan. Di akhir program, pelajar-pelajar dikumpulkan semula di Bilik Seminar KTEPJ dan kesimpulan program secara ringkas dijalankan oleh fasilitator serta membuka sesi soal-jawab dan komen kepada pelajar-pelajar. Pelajar-pelajar diminta mengisi borang soal-selidik berkaitan program yang telah dijalankan. Pihak kolej berpuashati di atas program yang dijalankan dan mengesyorkan supaya kesinambungan program bersama pihak PASUM akan dijalankan lagi di masa akan datang bukan sahaja aspek motivasi malah kerjasama dari bidang pengkhususan subjek berkaitan STPM.

Foto 13: Motivasi Berkaitan STEM dan STEAM'

Foto 14: Aktiviti Kumpulan LDK

Foto 15: Perbincangan Dalam Kumpulan LDK

Foto 16: Pembentangan Kumpulan LDK

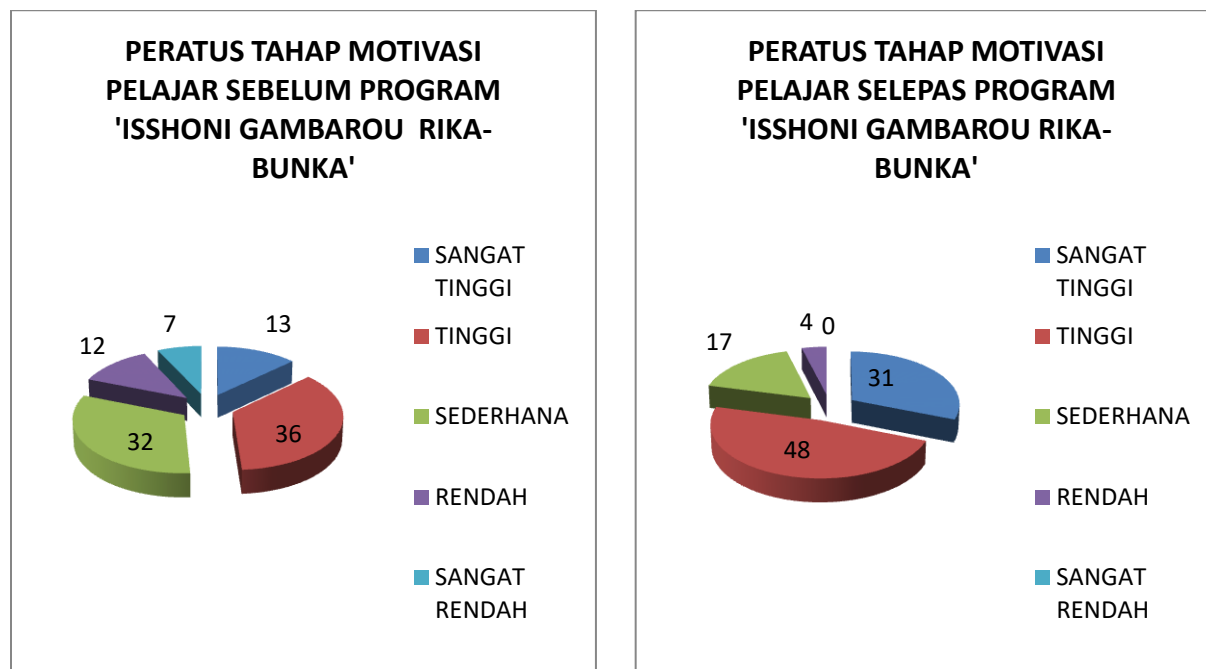
Foto 17: Pembentangan Kumpulan LDK

Foto 18: Fasilitator dari PASUM yang terlibat

Jadual 4: Hasil Soal-selidik Tahap Motivasi Pelajar KTEPJ Sebelum dan Selepas Program ‘Isshoni Gambarou Rika - Bunka’

Carta bar dalam Jadual 6 menunjukkan bahawa terdapat perubahan tahap motivasi pelajar KTEPJ sebelum dan selepas program motivasi ‘*isshoni gambarou rika-bunka*’ yang dijalankan. Sebelum program berjalan tahap motivasi pelajar KTEPJ di peringkat tinggi dan sangat tinggi ialah 49% dan meningkat kepada 79% selepas program berakhir. Peningkatan sebanyak 30% tahap motivasi di peringkat tinggi dan sangat tinggi merupakan satu hasil yang amat baik dan positif.

Di tahap motivasi peringkat sederhana, sebelum program bermula adalah sebanyak 32% dan berkurang kepada 17% selepas program berakhir, berkemungkinan pelajar-pelajar tersebut telah mencapai tahap tinggi atau tahap sangat tinggi. Manakala sebelum program motivasi bermula, pelajar yang tahap motivasi di peringkat rendah dan sangat rendah ialah sebanyak 19% dan berkurang menjadi 4% selepas tamat program. Ini menunjukkan bahawa tahap motivasi pelajar Kolej Tingkatan Enam Petaling Jaya telah menjadi lebih tinggi apabila dijalankan program motivasi. Kesesuaian program dan penerapan nilai-nilai jati diri dan budaya Jepun juga mempengaruhi perubahan tahap motivasi pelajar ke arah yang lebih positif. Pencerahan tentang STEM dan STEAM menerusi ceramah dan soal-selidik juga telah dapat memberi kesedaran pelajar-pelajar KTEPJ dalam menghadapi cabaran pembelajaran era globalisasi ini.

KESAN-KESAN PROGRAM MOTIVASI DIRI KEPADA PELAJAR PRA-UNIVERSITI

Di Jepun, biasanya program motivasi dijalankan untuk merperingkatkan lagi keupayaan bahasa Inggeris di kalangan pelajar-pelajar Jepun. Sekolah Jepun jarang menjalankan program motivasi untuk meningkatkan disiplin dan malan harian mereka kerana telah didedahkan kepada mereka sejak kecil lagi terutama di sekolah rendah. Zoltan Dornyei (2016) dalam kajiannya berkaitan ‘Teaching and Researching Motivation’, menyatakan bahawa untuk membantu memotivasi pelajar Jepun, sebaiknya membahagikan

pelajar kepada kumpulan umur yang berbeza. Menurutnya lagi, seseorang itu mungkin tidak menyedarinya, namun isu-isu motivasi mengambil sebahagian besar dari perbincangan setiap hari. bagi orang Jepun, perlu mengetahui impian dan matlamat mereka, dan apa yang mereka suka dan tidak suka.

Motivasi diri dapat mendatangkan pelbagai kesan terhadap perkembangan diri individu mahupun pelajar-pelajar khususnya peringkat pra-universiti. Kesan-kesan dari program motivasi dikenal pasti dalam beberapa aspek. Segala masalah dalaman yang alami dapat diatasi apabila pelajar sentiasa berfikiran positif. Begitu juga ketika dalam proses pembelajaran yang sudah sememangnya tidak lari daripada masalah-masalah serta tekanan. Apabila seseorang individu itu mempunyai motivasi diri yang kuat dan jitu, ia mampu untuk bertahan dan bangkit tatkala jatuh atau mengalami kegagalan. Selain itu, individu yang mempunyai motivasi tinggi mampu menumpukan sepenuh perhatian terhadap pembelajarannya kerana mempunyai tujuan dan matlamat yang jelas.

Pelajar yang berfikiran positif dan dapat menilai kekuatan dan kelemahan diri akan mempunyai badan yang sihat dan cergas kerana selalu melaksanakan aktiviti-aktiviti rohani dan jasmani yang betul. Hal ini dapat melahirkan pelajar yang sentiasa menitik beratkan kesihatan diri dan akhlak mereka. Kesannya, mereka mampu untuk melahirkan minda yang cerdas dan sihat. Secara amnya, pelajar yang mempunyai tahap motivasi diri yang tinggi akan melibatkan diri dalam aktiviti sosial yang mendatangkan manfaat bagi diri mereka serta orang-orang sekeliling. Hal ini sekaligus dapat menjauhkan diri mereka daripada melakukan perkara yang sia-sia seperti bermain permainan video secara berlebihan, gejala-gejala negatif yang merosakkan diri sendiri dan sebagainya.

Menurut Z. M. Nasir & Z.A.Z. Hamzah (2014), pelajar yang mempunyai sikap yang positif dan motivasi diri yang tinggi kebiasaannya belajar bahasa dan sebagainya dengan lebih gigih sekiranya mendapat dorongan dan panduan daripada individu berkaitan. Manakala Zainol A.K. (2016) dalam kajian jati diri, menyatakan bahawa hubungan dengan orang lain sangat bermakna dan perlu dikekalkan. Mereka mudah mengukir senyuman dan mereka jarang sekali bercerita tentang masalah yang sedang dihadapi kepada orang lain dengan anggapan bahawa tidak mahu membebankan diri orang sekeliling mereka khususnya ketika menghadapi masalah dalam sesuatu subjek atau pelajaran. Pelajar sebegitu mempunyai lebih masa untuk dirinya sendiri kerana sering menyiapkan tugas pada awal waktu kerana wujudnya sikap tidak suka bertanggung. Hidupnya juga menjadi lebih tenang dan ceria kerana tidak dihimpit dengan tekanan atau stres berlebihan seperti yang dihadapi oleh golongan pelajar masa kini. Kesannya, individu dapat menjalani kehidupan secara sempurna apabila tidak dikongkong oleh waktu seharian yang singkat, sekaligus mempunyai masa untuk bersama rakan, keluarga, beriadah, beribadah dan juga belajar dan mengulangkaji pelajaran.

KESIMPULAN

Beberapa program motivasi yang dijalankan telah mencapai objektif untuk sekurang-kurangnya meningkatkan tahap motivasi pelajar sasaran. Penerapan tentang sains dan teknologi dan juga pendedahan budaya serta amalan harian masyarakat Jepun telah menjadikan program lebih menarik dan mempunyai kelainan dari program yang pernah disertai oleh pelajar-pelajar pra-universiti yang terlibat.

Kini orang Jepun bukan sahaja berjaya mempelopori dunia dalam bidang sains dan teknologi, malah turut seiring mendahului bangsa lain dalam aspek amalan budaya tradisi dengan nilai jati diri positif serta etika kerja yang cemerlang. Akhlak yang ditunjuk oleh majoriti masyarakat Jepun, sebenarnya amat menepati ciri-ciri Islam. Bayangkan, jika negara sehebat Jepun ini menjadi sebuah negara Islam, sudah tentu Islam akan kembali hebat di mata dunia, seperti mana detik-detik kegemilangan Islam Zaman Uthmaniyah dan sebelumnya.

Pendekata, program motivasi merupakan medan yang terbaik untuk setiap pelajar mendisiplinkan diri dan menjadi insan yang cemerlang. Oleh sebab itu, penyertaan pelajar khususnya peringkat pra-universiti ke program motivasi memang sesuatu yang dituntut. Pelbagai teknik dan kaedah motivasi boleh dijalankan kepada pelajar-pelajar. Pengendali dan fasilitator program perlu lebih peka dan kreatif supaya pelajar-pelajar yang menyertai program tidak cepat bosan dan dapat mengekalkan amalan baik selepas selesai program motivasi yang dijalankan. Dengan cara itu, diharapkan agar para pelajar yang didedahkan dengan program-program motivasi akan menjadi orang yang lebih cemerlang dalam pelajaran dan berjaya dalam kehidupan mereka.

Pendidikan merupakan suatu proses yang berterusan bagi mengembangkan potensi individu ke arah kecemerlangan akademik serta mempunyai kepelbagaian kemahiran secara menyeluruh dan bersepadu selaras dengan hasrat kerajaan bagi melahirkan generasi yang berketerampilan dan berdaya saing di peringkat global. Ia juga selaras dengan matlamat negara bagi melahirkan generasi yang cemerlang dan terbilang di mata dunia.

Dalam menguruskan diri dengan lebih baik, seseorang pelajar harus mengelak dari melakukan perkara yang dilarang oleh agama, peraturan dan undang-undang yang ditetapkan oleh institusi mahupun negara. Matlamat hidup seseorang pelajar itu perlu jelas. Pelajar perlu menjaga harga diri, bersikap sabar, bersyukur dengan nikmat yang diterima, bersikap inovatif dan kreatif serta mempunyai ketekunan belajar tanpa kebosanan. Selain itu, pelajar juga perlu ada ciri perspektif sendiri dan membentuk sifat kebebasan diri yang terkawal.

Seseorang yang berjaya menguruskan diri dengan efektif dan konsisten, akan sentiasa merasa segar dan bersedia menghadapi cabaran dalam kehidupan seharian. Akhirnya kejayaan akan menanti di hadapan. Apabila kejayaan dicapai, barulah seseorang itu dapat menikmati kehidupan dengan lebih sempurna.

Seseorang yang dapat mengekalkan dirinya sebagai seorang pelajar yang berkarisma dan berpendirian akan dihormati oleh orang lain. Dengan berperibadi sebagai seorang pelajar yang berdisiplin dalam menjaga serta bijak mengurus diri sudah tentu cabaran dalam mengejar impian sebagai seorang pelajar akan menjadi lebih mudah. Sebagai seorang motivator pula, seharusnya tidak memilih siapa orang yang hendak dibantu tetapi menjalankan program dengan ikhlas dan berwawasan tanpa memikirkan balasan, barulah kita akan dibantu bila dalam kesusahan nanti.

ACKNOWLEDGEMENT/PENGHARGAAN:

Program-program yang dijalankan adalah sokongan peruntukan kewangan di bawah geran UMCares RU009-2017E.

Senarai fasilitator & penyediaan soal-selidik Program yang terlibat:

Prof Madya Dr Roslinda Ithnin, Zainol Abidin Kasim, Mahanom Jalil, Dr Salmiah Ibrahim, Dr Wan Adriyani Wan Ruzali, Andy Helmi Zainal Abidin, Nik Fatin Nik Hashim, Dr. Jaafar Jambi, Dr Jamila Mohd, Dr Faridah Bee Ibrahim.

RUJUKAN

Abdul Aziz Ismail (2005). *Motivasi Pelajar, Menjana Peribadi dan Masyarakat Cemerlang Menuju Negara Gemilang*. Penerbitan SD, Kuala Lumpur

Allock, D. (1996). *Time and Workload Management*. Pelanduk Publications. Petaling Jaya.

Chie Nakane.(1992). *Japanese Society*. Charles E. Tuttle Co. Publishers, Tokyo.

Furusato Namari Kenkyukai (2005). *Kawaii Hougen*. Kawade Shobo Shinsha Publishers.

Pokey, P., Blumenfeld, P. C. (1990). Predicting Achievement Early and Late in the Semester: The Role of Motivation and Use of Learning Strategies. *Journal of Educational Psychology*, 82, 41–50.

Ralph Lewis. (1991). *Time Management: Extra Participant's Guide*: Stylus Pub Llc.

Seligman, Martin.(1990). *Learned Optimism: How to Change Your Mind and Your Life*. New York: Pocket Books.

William L.Morrow, Stephen P.Robbin, Stephen K.Bailey. (1986). *Teori-teori Ilmu Sosial*. Akademia Edu.

Yoshikazu Ikeda.(1997). *Japan at a Glance*. Bilingual Books Publisher.Tokyo.

Zainol Abidin Kasim.(2016). *Jati diri:Pembinaan dan Pemantapan*, UM Press, Kuala Lumpur.

RUJUKAN INTERNET

<http://eprints.utm.my/6527/1/RasidahRashidMFP.pdf>

<https://www.scribd.com/doc/256471119/Teori-Motivasi-Dan-Semangat-Kerja>

<http://salira81.blogspot.my/2015/11/pengertian-motivasi-dari-beberapa-tokoh.html>

<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.2466/pr0.2000.86.1.102>

<https://thejournal.com/articles/list/stem.aspx>

<https://www.tofugu.com/japan/japanese-education/>

<https://ningsihwidiya42.wordpress.com/2013/09/26/teori-motivasi-konsep-motivasi-dan-jenis-motivasi/>

<http://www.how-to-teach-english-in-japan.com/motivating-japanese-students.html>

<http://www.utusan.com.my/mobile/berita/komuniti/gerak-remaja-jayakan-tn50-1.437287>

<http://www.serantajpm.gov.my/images/serantafelda/sumber/info/2017/TN50.pdf>